

חיי שרה ח"כ שיחה א'

מבאר מדוע אין רש"י מפרש מדוע נכתב "שנה" בכל כלל וכלל בנוגע לאברהם וישמעאל.

בנוגע ל"שני חיי שרה" מצינו שנכתב "שנה" בכל כלל וכלל, וכפירוש רש"י להודיע שכל אחד נדרש לעצמו (ולכן למדים מזה ב' דברים, נוי ושלילת החטא). אך צריך להבין מדוע בשני חיי אברהם, שגם שם נכתב "שנה" בכל כלל, מפרש רש"י רק דבר אחד (שלילת החטא), ואילו בנוגע לשני חיי ישמעאל (שגם שם נאמר שנה בכל כלל) לא פירש מאומה.

והביאור: בנוגע לאברהם מובן מהו הדבר השני הנלמד מ"שנה", שהרי זה מבואר מהכתוב עצמו ולכן אין רש"י צריך לפרשו, והוא בענין הלידה - שבן מאה הי' כבן שבעים (דעל פי פירש"י בדור אברהם היו מולדים בני שישים ושבעים). וזה שאברהם הוליד את ישמעאל ואח"כ את יצחק ה"ז מפני שהתשות כח שבא לעולם לא פעל עליו - בן מאה כבן שבעים.

ובנוגע לישמעאל מובן מעצמו על פי פירש"י בענין אברהם, בן מאה כבן שלשים - לכח, שלא הי' לו תשות כח. ובן שלשים כבן שבע לחטא, שהרי ישמעאל עשה תשובה.

והנה, בנוגע לשנות ישמעאל מפרש רש"י "למה נמנו כדי ליחס בהם שנותיו של יעקב", ולכאורה מזה שנאמר "שנה" בכל כלל משמע שבא ללמד בנוגע לישמעאל. אלא הביאור בזה הוא שזה שנאמר "שנה" בכל כלל בא ללמד שמעלות אלו שהיו בישמעאל הם כדי ליחס בהם שנותיו של יעקב, ללמדנו שביעקב היו ענינים אלו באופן נעלה יותר. דביעקב מוצאים שהיו לו כח רב בהיותו בן ע"ז שנה - כשגלל את האבן מעל פי הבאר. ועד"ז בנוגע לשלילת החטא שביעקב הי' זה באופן נעלה יותר מישמעאל.